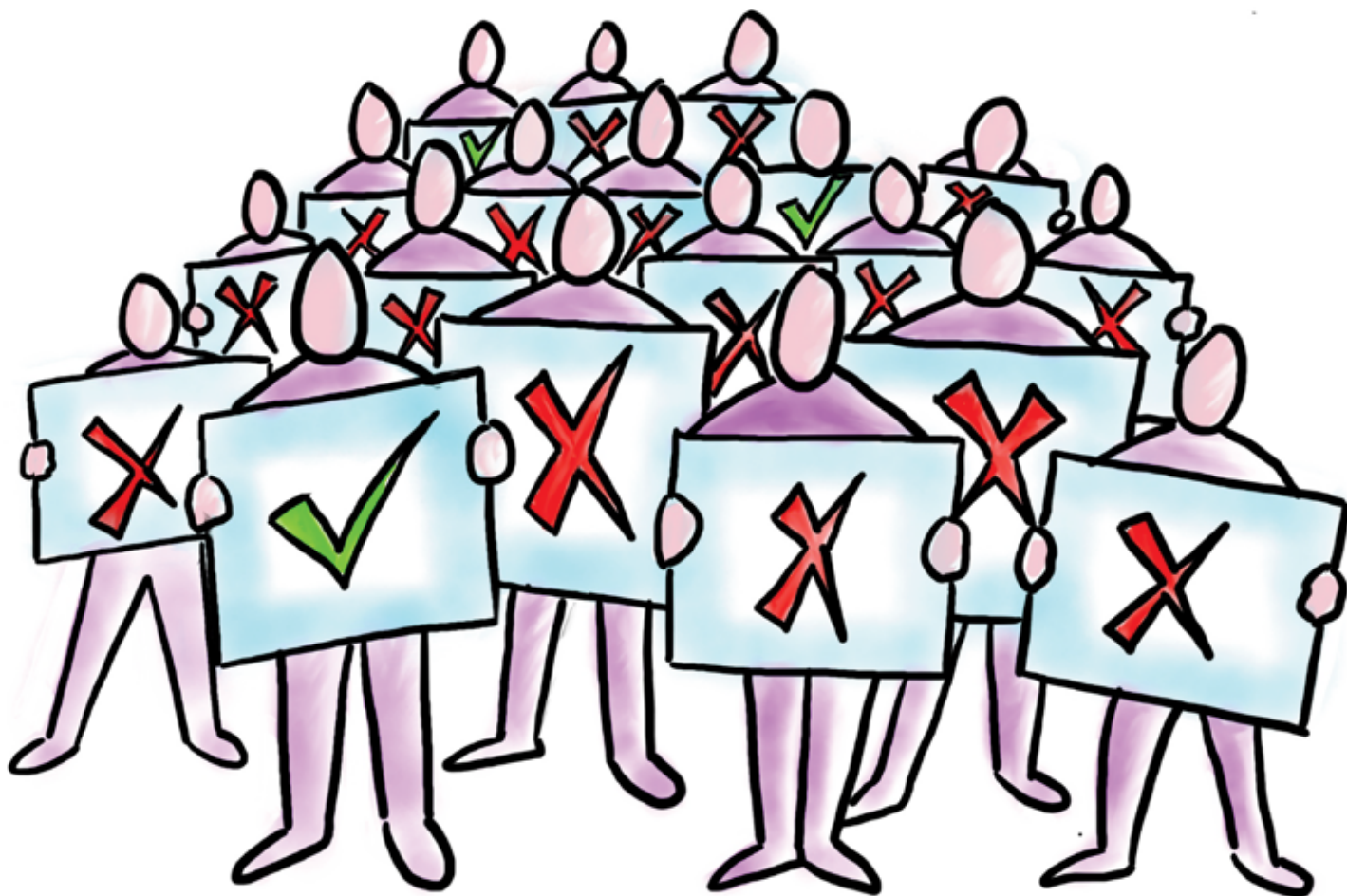
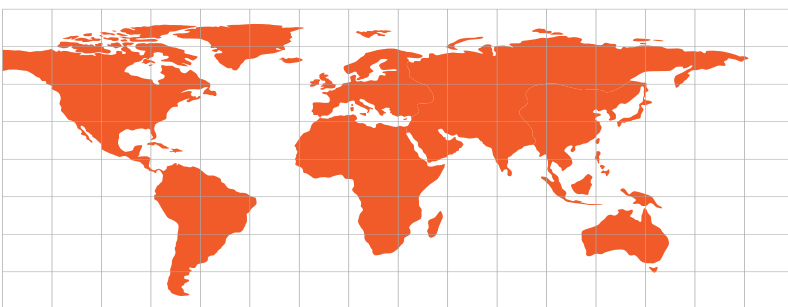

RAUNSTÖÐUGREINING

Greinir þá þætti sem hafa lykiláhrif á heilbrigði fyrirtækjamenningar

- ▶ Greinir þá þætti í umhverfinu sem teljast jákvæðir og þá sem teljast neikvæðar þá stundina.
- ▶ Upplýsingarnar fást strax svo hægt er að bregðast við þeim.
- ▶ Hægt er að takast á við áskoranir um leið og þær koma upp, áður en þær fara niður fyrir mörkin.
- ▶ Það tekur starfsmann um fimmtán til tuttugu mínútur að fylla út spurningalistann svo niðurstöður eru tiltækar nánast samstundis.
- ▶ Deildir og svið þar sem þættir (t.d. traust eða samskipti) eru neðan marka finnast strax.

PROFECTUS
gerum gott betur!

Verkfæri sem greinir velferð innan fyrirtækja

Það er löngu ljóst að framsækið starf þarf að fara fram í heilbrigðu umhverfi. Áður fyrr var það langt og flókið ferli að leggja mat á þá þætti sem mynda heilbriggt starfsumhverfi og oft var það alls ekki gert.

Eftir áralangar rannsóknir á farsælustu fyrirtækjum heims hafa verið rannsakaðir og skilgreindir þeir tíu lykilþættir í heilbrigðu starfsumhverfi sem skipta sköpum til þess að ná árangri á 21. öldinni. Niðurstöður starfsgreiningunnar beina sjónum að bæði jákvæðum og neikvæðum hliðum starfsumhverfis. Niðurstöðurnar eru einfaldar og áþreifanlegar og sýna ótvírætt hvar fyrirtækið er stött hvað þessa þætti varðar — hvar styrkleikarnir liggja og hver rými er til framfara.

Í júlí 2025 var greiningin uppfærð og betrubætt til að endurspegla með skýrari hætti þær breytingar sem hafa orðið á grundvallarþáttum vinnumenningar síðasta áratuginn með auknum fjölbreytileika og nýjum kynslóðum á vinnumarkaði.

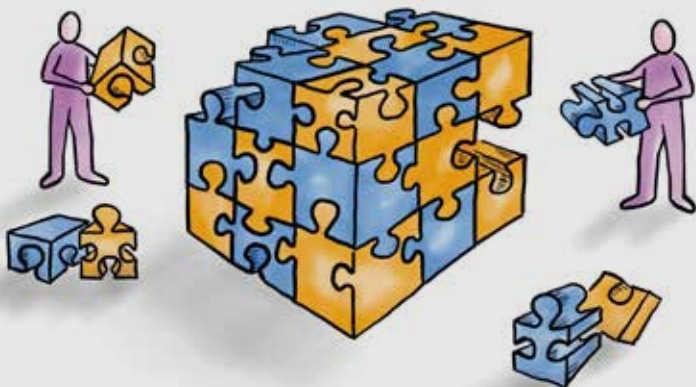
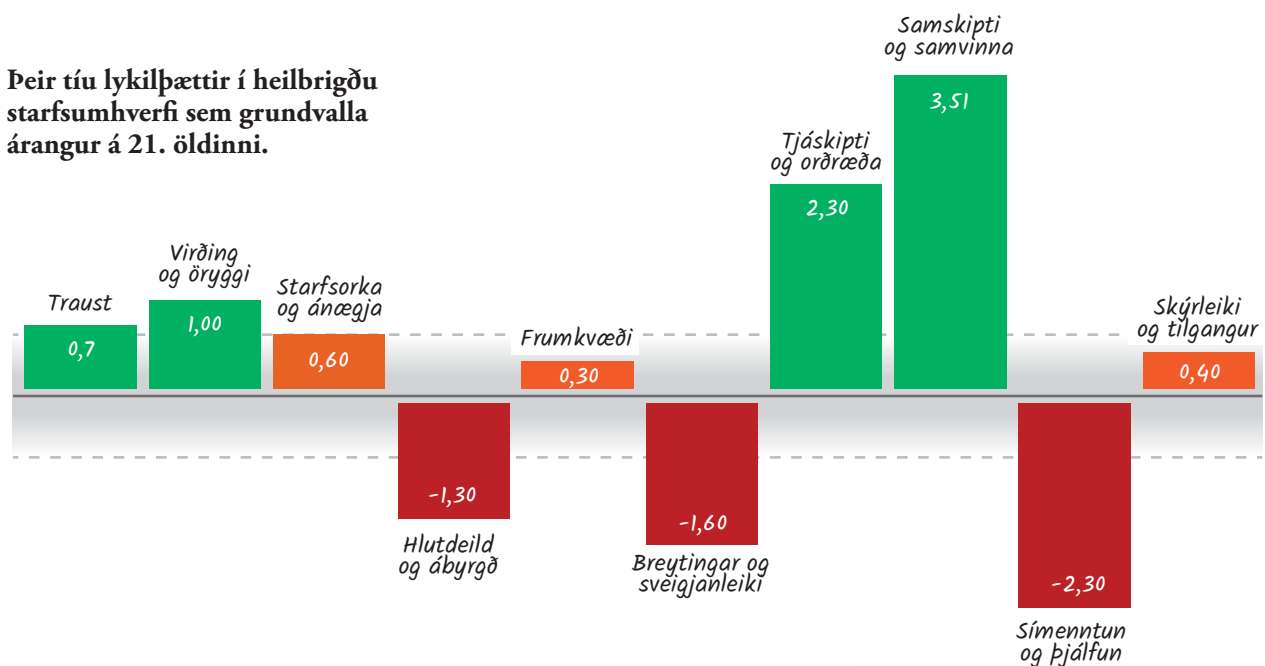
Auðvelt er að hagnýta niðurstöðurnar

Niðurstöður raunstöðugreiningarinnar koma á einföldu myndrænu formi. Raundæmið hér að neðan lýsir fyrirtæki sem hafði gengið í gegnum talsverðar þrengingar. Stjórnendur höfðu tapað trausti starfsmanna og fjarlægst þá vegna óvinsælla, en oft nauðsynlegra ákvarðanna og niðurskurðar.

Símenntun hafði setið á hakanum og starfsmenn höfðu gengið í gegnum miklar breytingar. Samskiptin voru ennþá góð en undir yfirborðinu hafði óánægjan verið að aukast. Niðurstöðurnar voru kynntar á starfsmannafundi ásamt markvissum úrbótum sem tengdust þeim lykilþáttum sem lentu „undir línunni“.

Átta mánuðum síðar sýndu mælingar alla lykilþætti réttu megin við línuna.

Þeir tíu lykilþættir í heilbrigðu starfsumhverfi sem grundvalla árangur á 21. öldinni.

Hver og einn þáttur er eins og stórt þúsl sem sem verður að vera til staðar til að fyrirtækið nái fullum afköstum.

Þar liggur munurinn á milli hamlandi og styðjandi fyrirtækjamenningar.

Vinnustaðamenning er sameiginlegt viðhorf allra starfsmanna. Þegar hún er ekki heilbrigð má líkja því við að allt fyrirtækið sigli upp í vindinn.

Dæmi um niðurstöður fengnar með verkfærinu fyrir raunstöðu innan fyrirtækja

TRAUST

YFIR MÖRKUM

- Stjórnendur og starfsfólk treysta hvert öðru og leita samtals.
- Starfsfólk finnur að það má tjá sig án ótta við afleiðingar.
- Mistök eru viðurkennd sem hluti af lærdómsferli.

UNDIR MÖRKUM

- Starfsfólk er hikandi við að tjá sig og tjá skoðanir sínar.
- Ákvarðanir eru teknar bak við luktur dyr og skortur er á gagnsæi.
- Ágreiningur leiðir til tortryggni eða ótta frekar en opins samtals.

SÍMENNTUN OG ÞJÁLFUN

YFIR MÖRKUM

- Tækifæri eru til símenntunar og starfsþróunar í samræmi við þarfir.
- Nám og vöxtur eru hluti af vinnustaðarmenningu.
- Þekking starfsmanna er metin og nýtt með virkum hætti.

UNDIR MÖRKUM

- Takmarkað framboð er á fræðslu eða þjálfun.
- Fólk finnur ekki að það þróist í starfi eða sé hvatt til vaxtar.
- Þekking starfsmanna er ekki nýtt né styrkt með markvissum hætti.

STARFSORKA OG ÁNÆGJA

YFIR MÖRKUM

- Starfsfólk er orkumikið og sýnir raunverulegan áhuga á verkefnum.
- Starfsánægja er sýnileg í orku starfsfólks, sköpun og jákvæðni.
- Léttleiki og húnur eru samþættir vinnunni.

UNDIR MÖRKUM

- Döpur eða þung stemning, almennt áhugaleysi og þreyta.
- Fólk lítur á vinnuna sem kvöð og telur sig fast í stöðu sinni.
- Vantar gleði, léttleika og tilgang í dagleg störf.

FRUMKVÆÐI

YFIR MÖRKUM

- Hugmyndir fá meðbyr og nýjungagirni er viðurkennd.
- Breytingar eru taldar tækifæri til umbóta.
- Starfsfólk hefur svigrúm/sveigjanleika og trú á að framlag þeirra hafi áhrif.

UNDIR MÖRKUM

- Nýjar hugmyndir eru hunsaðar eða ekki vel séðar.
- Breytingar mæta viðnámi eða tortryggni.
- Viðteknar venjur eru sjaldan eða aldrei skoðaðar með gagnrýnum hætti.

HLUTDEILD OG ÁBYRGÐ

YFIR MÖRKUM

- Starfsfólk finnur að það hefur áhrif og ber ábyrgð.
- Hlutdeild og samráð eru hluti af daglegri ákvörðunartöku.
- Fólk upplifir samstöðu og sameiginlega ábyrgð á árangri.

UNDIR MÖRKUM

- Fólk upplifir að það skipti litlu máli hvað það gerir eða segir.
- Ábyrgð virðist einungis hvíla hjá stjórnendum.
- Viðhorf „við starfsmennirnir og þeir sjórnendurnir“ er ríkjandi.

TJÁSKIPTI OG ORÐRÆÐA

YFIR MÖRKUM

Tjáning er opin, skýr og hvetjandi.
Gagnkvæm virðing er til staðar í orðræðu.
Upplýsingaflæði innan fyrirtækisins og skilvirkt og gott.

UNDIR MÖRKUM

Ríkt er neikvætt orðfæri og kaldhæðni.
Tjáning er þvinguð eða óskýr.
Upplýsingar flæða illa á milli starfshópa og/eða deilda.

SAMSKIPTI OG SAMVINNA

YFIR MÖRKUM

- Samskipti einkennast af virðingu og einlægni.
- Teymisvinna er skilvirk og fólk leitar hvert til annars.
- Hljýja og samkennd eru hluti af daglegum samskiptum.

UNDIR MÖRKUM

- Spenna, útilokun eða togstreita ríkir meðal starfsmanna.
- Fólk forðast að leita sér aðstoðar eða ráðgjafar.
- Samvinna takmarkast við starfsskyldur og formfestu.

BREYTINGAR OG SVEIGJANLEIKI

YFIR MÖRKUM

- Breytingar eru samþykktar sem hluti af lærdómsferli og framförum.
- Nýir möguleikar eru metnir og prófaðir reglulega.
- Sveigjanleiki í hugsun og framkvæmd er virtur.

UNDIR MÖRKUM

- Breytingar eru taldar ógna öryggi eða venjum.
- Hlutir eru gerðir „af því þetta hefur alltaf verið svona“.
- Fólk er tortryggið gagnvart nýjungum.

SKÝRLEIKI OG TILGANGUR

YFIR MÖRKUM

- Fólk skilur tilgang verkefna sinna.
- Stefna og sýn eru sýnilegar og skýrar.
- Samhengi er milli daglegra verkefna og stærri markmiða.

UNDIR MÖRKUM

- Starfsmenn vita ekki hvert fyrirtækið stefnir.
- Hlutverk einstakra starfa eru óskýr.
- Vantar tengingu milli verkefna og markmiða.

VIRÐING OG ÖRYGGI

YFIR MÖRKUM

- Sálrænt öryggi ríkir – fólk má vera það sjálft.
- Fjölbreytileiki er virtur og fagnað.
- Skoðanaskipti og opnar umræður eru öruggar og hvetjandi.

UNDIR MÖRKUM

- Starfsfólk finnur að það má ekki vera „það sjálft“ í vinnunni.
- Tjáning leiðir til óöryggis eða afleiðinga.
- Fordómar eða útilokun eru til staðar í menningu vinnustaðarins.

Hagkvæmt og einfalt í framkvæmd

Raunstöðugreining Profectus er líklega hagkvæmasta og einfaldasta leiðin til að ná fram raunstöðu skipulagsheilda í þeim 10 lykilþáttum sem grundvalla heilbrigða fyrirtækjamenningu.

- Niðurstöðurnar liggja fyrir um leið og allir starfsmenn hafa svarað greiningunni.
- Það tekur 15-20 mínútur að svara greiningunni.
- Greiningin er nafnlaus og ekki er hægt að rekja svörun einstakra starfsmanna.